

brica, domum se a concione conferens, cibarii panis frustum a Promocondo petebat, eoque ad locum solitarii culinæ proximam secedens, majori cum voluptate fruebatur, quam alii exquisitissimis cibis. Idem cum sororem suam feminam valde nobilem invisere jussus esset, inter alias conditiones etiam hanc posuit, ut nihil obsonii præter bovinam carnem simpliciter elixam, vel si pisicem edi oporteat, duratum sole aut fumo halecens, aqua pura coctum, apponeretur. *Vita itinerario præfixa.*

P. Sebastianus Barradius vilissimum tantum et palato ingratissimum edebat. Sæpe mortificandi sui gratia calidissimos, aut frigidissimos sumebat cibos. Serio petebat a Superioribus, ut aliorum reliquiis vesci posset; quod dum negabatur, hoc saltem exogitavit, et evicit, ut, quicquid semel ab eo incisum erat, seu panis, seu malum, quamdiu frustillum ex eo supererat, nihil integri admitteret.

P. Franciscus Villanova pauculis sæpe frustulis e mensa sociorum relictis fruebatur. In hospitibus ad panem nihil, nisi subinde parum casei addebat. *Hist. soc., l. I, n. 427.*

Joannes Berchamannus nihil unquam peculiare in cibo admisit, dicens, sperare se Deo cordi fore, ut communia non nocerent, quando iis uteretur, ne discederet a communi usu. Affirmabat usu temporis temperantiam paulatim acquiri posse; se vero ut non jentandi assuetudine obstringeretur, coepisse ab initio suscepti tyrocinii detrahere quotidie aliquid de cibo consueto, atque hac via didicisse abstinere. *Vita, p. 73.*

EXEMP LA PROFANA.

Galenus medicus decimo quoque die jejunium sibi indicabat, sanitatis videlicet conservandæ gratia. Hippocrates, medicorum Princeps, ad annos centum et quadraginta vixit; causam rogatus respondit: Quia nunquam satur a mensa surrexi. *Cœl. Rhodig., lib. X, c. XII.*

Galenus, Trajani et Antonini Imperatorum Archiater, interrogatus, cur ad tantam senectutem pervenerit (sunt enim, qui sciebant, vixisse eum annos centum et quadraginta) hanc attulit causam: Nunquam satur a mensa discessi; nunquam sic me effudi in cibum et potum, quin aliquid semper superfuisset edendi bibendique desiderium.

Hinc bene Ecclesiasticus: Qui abstinet est, adjiciet ad vitam. *MATTII. FABER, serm. IV. Cinerum conc. 1, p. 417.*

Pompeio ægotanti medicus turbos præscripsit ea tempestate, qua comparari non poterant; suggerente vero quodam, apud Lucullum inveniri posse: Itane, inquit Pompeius, nisi deliciis deditus esset Lucullus, nequaquam viveret Pompeius. Contemptoque medico, cibus parabilibus usus est. O vere masculum animum, qui ne vitam quidem deliciis acceptam ferre sustinuit! *(P. Risse, exhort. Scholast. XXVI, ex apoph.)*

Agesilaus, cum per Thasiorum agros, quæ gens ut rerum copia abundat, ita voluptati erat addicta, exercitum duceret, Thasii, honoris gratia dono liberali miserunt farinas, anseres, bellaria liba ex melle condita, variorum generis, ac pretii, tum esculenta, tum poculenta; et ille præter farinas nihil admisit, et reliqua domum referri jussit, tanquam sibi, suisque prorsus inutilia. Cæterum, cum illum precibus et oblationibus urgerent omnino, ut acciperet xenia, jussit ea inter Helotes distribui (id erat apud Lacedæmonios mancipiorum genus). Ejus facti causam sciscitantibus reposuit, non decere, qui virtutis fortitudinisque studio tenerentur, istius modi delicias cupiditasque recipere; sapienter ostendens, nihil esse servilium abjectiusque, quam gulæ ventrisque cupiditatibus obnoxium vivere. Idem.

Socrates semper jucunde edebat et bibeat, quia neutrum faciebat, nisi esuriens ac sitiens, dicere solitus: Optimum condimentum esse famem, quod et optime edulceret omnia, et nullius esset impendii. Quod sapit nutrit, medicorum maxima est. At enim nunquam cibus sapidior est, quam cum modice in postrema refectioe admissus est. *P. Risse, l. c.*

Regina Carum, Addas illud habebat in more, ut assiduo mitteret Alexandro obsonia, bellariaque per similitum rerum architectos coquosque magna arte parata. Alexander vero dixit: Seipsum habere meliores obsoniorum artifices, ad prandium quidem nocturnum iter, ad cœnam vero tenue prandium. Idem, *ex Apoph.*

SIMILITUDINES.

QUALITAS.—Sicut æger medicinas accipit, non quia voluptas, sed necessitas id requi-

rit; ita de cibus, non quantum appetitus exigit, sed quantum necessitas suadet, capiendum est. *S. AUG., constit. vit.*

Sicut hi, qui medicinali remedio potare disponunt, si non fuerint diligenti abstinentia preparati, fructum remedii sentire non possunt; ita et hi, qui post erupulam ad jejunium veniunt, remedium non agnoscunt. *S. CHRYS., hom. 1, de pena.*

Sicut equis frena sunt imponenda, ne alioqui per præcipitia ducent; ita anima, ne ad inferni præcipitia delabatur, corpus per jejunium et abstinentiam frenare debet. *S. AUG., c. x, de doctum.*

UTILITAS.—Sicut vermes, qui in puerorum intestinis germinant, pharmacis quibusdam vehementer acerbis et amarissimis excutiantur; ita peccatum in intimis sensibus habitans extinguit, eoque simul atque in illud jejunium supervenerit. *S. BASIL., h. 1, de laude jejun.*

Sicut rex aliquis volens civitatem occupare, ante omnia, si potest, alimentorum et aque subtractionem procurat; ita qui vult corpus animo subjicere, non citius id, quam per jejunium et abstinentiam obtinebit. *Vite PP., l. v, libell. 4, n. 19.*

Sicut leviores naves maria facilius transeunt, contra multos oneribus gravatæ submerguntur; ita jejunium levioerem reddens mentem efficit, ut facilius hujus vitæ pelagus transmittat, et in cœlum, ac ea, quæ in cœlis sunt, respiciat, et nihili faciat presentia, sed ut umbras diffugere censeat. *S. CHRYS., hom. 1 in Gen.*

Sicut miles, si gestarit arma gravantia, non est terrori hostibus, qui sciunt, armaturæ gravitatem pedum velocitati, et bellandi usui obesse, si vero levia acceperit, et tractabilia, sicut avis aliqua obvium se feret hostibus; ita et qui carnem non ebrietate, neque indulgentia, neque deliciis incrassavit, sed jejunii et precibus diuturnaque afflictionum sustinentia levioerem et tenuioerem effecerit, sicut avis aliqua superne devolans, ita valido impetu in phalanges Dæmonum irruit, et occurrentes virtutes facile invadit, sibi que subjicit. Idem, *hom. de servit.*

Sicut oleum mare invitum etiam tranquillum facit; ita jejunium nolentia quoque et reluctantia incentiva corporis extinguit. *S. CLM., grad. XXVI.*

Sicut terra, si moderate sit irrigata, semine sparsum, quod excipit, cum multa fer-

tilitate effundit; multis vero imbris madefacta spinas tantum et tribulos fert; sic terra cordis, si moderato utamur victu, semina sibi innata ac insita pura edit, et illa, quæ sunt a Spiritu Sancto seminata, cum multa viriditate et ubertate fructum profert; si vero potu mœdat, ex omnibus cogitationibus suis spinas et tribulos procreat. *Ibid., c. XLVII.*

MOTIVA.

Quia divinam misericordiam nobis conciliat. Sic Ninivite jejunio suo Dei iram averterunt.

Quia orationem nostram Deo gratiorem facit; bona est enim oratio cum jejunio.

Quia per jejunium Dæmonem vincimus; hoc enim genus Dæmoniorum non ejicitur, nisi in oratione et jejunio.

Quia per jejunium carnis tentationes effugimus; in luto enim exsiccat non facile volutaturus.

Quia jejunium similes nos Angelis facit; ut pote qui ab omni corporali cibo abstinent.

Quia qui abstinet est et jejunat, adjiciet vitam corpori, animæ, gratiæ, gloriæ.

Jejuna, quia peccasti; jejuna, ut non pecces; jejuna ut accipias; jejuna ut permaneat, quæ accepisti. *(S. CHRYS., hom. 1 de jejuna.)*

MEDIA.

Christi et sanctorum Exempla frequenter ob oculos ponere, dicereque cum S. Augustino sibi ipsi: Potuerunt isti et istæ, et tu non poteris?

Spiritualibus rebus magna cum diligentia varare; gustato enim spiritu desipit omnis caro, et quicquid illo modo ad carnales voluptates conducit, ut sunt cibus et potus.

Sæpe considerare quam vilis, brevis, noxia sit voluptas, quæ ex cibo et potu hauritur.

Quotidie sibi parum de cibo potuque detrahere, donec ad certam corpori convenientem mensuram perveniatur.

Exercitatio corporis et animi assidua, ut S. Bernardus suasit dicens: Surge, præcinge te, tolle otium, exere vires, move brachia, complosas explicata manus, exercita te in aliquo, et statim senties sola te appetere, quæ famem tollant, non fauces demulcent. Reddet enim saporibus cibus exercitium, quod tulit inertia. Multa, quæ respuit otiosus, post laborem sumes vel desiderans.

Considerare utilitates, quæ ex jejuniis, publico maxime hauriuntur, de quibus præclare S. Leo sic loquitur: Divinarum reverentia Sanctionum inter quælibet spontaneæ observantia studia habet semper privilegium suum, ut sacratus sit, quod publica lege celebratur, quam quod privata institutione deperditur; exercitatio enim obedientiæ, quam sibi quisque proprio arbitrio indicit, ad utilitatem ejusdem pertinet portionis; jejunium vero, quod universa Ecclesia suscipit, neminem a generali purificatione sejungit; et tunc fit potentissimus Dei populus, quando in unitatem sanctæ obedientiæ omnium fidelium corda conveniunt, et in castris militiæ Christianæ similis ex omni parte est preparatio, et eadem est ubique munificatio. S. LEO, ser. 1. de *Jejun.*

ASCETICA.

Ut Asceta huic virtuti majori cum fervore studeat, sequentia bene observet. Primo certo sibi persuadeat, nunquam se in perfectione insignem aliquem profectum futurum, nisi in abstinentia prius excellere studeat; ut S. Climacus recte advertit, dum dixit: Nunquam a Pharaone liberaberis, neque supremum Pascha celebrabis, nisi amaritudines comederis; amaritudines sunt jejunii violentia et afflictio, azyma vero sensus minime inflatus. S. CLM. grad. IX.

Pari modo sibi persuadeat, non esse adeo facile ad perfectionem hujus virtutis pervenire, sicut primo aspectu apparet; nam ut bene S. Gregorius notat: Sic plerumque voluptas sub necessitate se palliat, ut vix eam perfectus quisque discernat. Nam dum solvi debitum necessitas petit; voluptas explori desiderium suggerit, et tanto gula securius in præceps ruit, quanto sub honesto nomine necessitatis explendæ se contegit. S. GREG., l. XXX. Mor.

Quod S. Augustinus confessus est dicens: Et quis est, Domine, qui non rapiatur aliquantum extra metas necessitatis? Quisquis ille est magnus profectus est, magnificet nomen tuum; ego autem non sum, quia homo peccator sum. S. AUG. in *Confess.*

Non tantum efficaciæ, sed etiam necessarium pro hac virtute obtinenda medium credat orationem esse; nam teste S. Bernardo, oratio virtutem impetrat jejunandi, et jejunium meretur gratiam orandi. Jejunium oratio-

nem roborat, oratio sanctificat jejunium. S. BERN. ser. XXX.

Hinc S. Augustinus iterum de se fatetur: His tentationibus quotidie conor resistere et invoce dextram tuam ad salutem meam, et ad te refero astus meos, quia consilium mihi de hac re nondum stat; nemo enim potest esse continens, nisi tu des. » S. AUG. in *Confess.*

Quia vero Deus etiam cooperationem nostram requirit, ideo magnificat, et speciali cura observet Asceta regulas pro temperando victu a S. Ignatio Loyola traditas, quæ fere in sequentibus consistunt. 1. Quod a pane minus sit abstinentium, quam a reliquis alimentis, eo quod is nec gulum adeo irritet, nec tentationi adeo obnoxium hominem reddat. 2. Quod circa potum magis sit abstinentia servanda, quam cibum, eo quod gravior excessus in illo, quam in hoc committi possit. 4. Quod circa edulia et pulmentum potissimum abstinentia servari debeat, utpote per quæ et appetitui ad peccandum, et Diabolo ad tentandum major occasio subministratur; unde gemina industria adhibenda, ut scilicet vel grossioribus cibis quis vescatur, vel parce delicatis utatur. 4. Quod ad mensuram justam cibi ac potus inventiendam, paulatim sibi aliquid detrahendum, quousque deprehendat, quantum sufficit, ut functiones suas ordinarias commode obire possit. 5. Quod inter comestionem expediat, vel Christum cum Discipulis comedentem imaginari, vel aliis piis cogitationibus animi, suaviter tamen et absque violentia occupare, ut hæc ratione occupatus abstrahatur a suavitate ciborum percipiendæ, minusque super illos affectus effundatur. 6. Quod ad intemperantiam cavendam non parum conducatur, si ante quam cibum vel potus sumatur, ac nulla esuries sentitur, determinetur quantum quis sumere velit, et ab hac mensura nec a propria aviditate, nec ab investigatione inimici abduci se permittat. 7. Quod præcipue cavendum sit, ne super sumendos cibos animus quasi totus effundatur; aut cum nimia aviditate et festinatione comedatur. S. IER. in l. Exerit.

CONCEPTUS PRÆDICABLES.

Potest in initio Quadragesimæ afferri exemplum Estheris, quæ, cum irati Assueri furorem placare, latamque mortis sententiam

a populo suo avertere vellet, confugit ad Dominum. Dein cum deposuisset vestes regias, fletibus ac luctu apta indumenta suscepit, cinere implevit caput, corpus suum humiliavit jejuniis, et deprecabatur Dominum Deum Israel. Dicit proinde potest, idipsum Ecclesiam hoc tempore Quadragesimæ facere, ut iram Dei sedet, et sententiam mortis ob peccata in Baecanalibus perpetrata latam avertat. Ostendatur itaque cujuslibet horum mediorem aptitudo ad Deum placandum. Quæ de materia videri potest *Nilus Mysticus* P. Philippi Kisselii p. I, con. XIV.

Potest institui pulchra comparatio piscium, quos in Quadragesima comedere loco carniū jubemur, cum pisce, qui juniorem Tobiam devorare voluit, ostendique, quod sicut Tobias auxilio S. Raphaelis animatus illum invasit, et tres fructus ex illo capto reportavit, scilicet extricationem demoniorum, sanationem oculorum patris, et sustentationem; ita Christiani quoque hæc tria commoda reportent per jejunium, nempe extricationem demonis et carnis, quæ est alter dæmon, sanationem corporis et animæ, et sustentationem, quatenus victum tribuit, et vitam prolongat. Quæ singula fusius explicata videri possunt apud Fabrum in *Fer. 2. Cinerum* conc. 1.

Potest dici, haud dubie multos peccatorum suorum conscios consideraturos aliquod medium, per quod iram Dei placare possint; neque tamen diu esse querendum, cum per Micæam Prophetam offeratur dicentem: Indicabo tibi, o homo, quid sit bonum, et quid Dominus requirat a te, utique facere judicium (castigando te per jejunium) et diligere misericordiam (dando eleemosynam) et sollicitum ambulare cum Deo tuo (per orationem) et hunc esse funiculum triplicem qui difficulter rumpitur, et per quem constringuntur irati Dei manus, ne punire nos queant, quod de quolibet speciatim erit ostendendum. Videatur Faber p. 3 *Fer. 2. Rog. con. 3.*

Potest jejunium commendari ab illis quatuor effectibus, quos Ecclesia in Præfatione quadragesimali indicat, dum ait: Qui corporali jejunio vitia comprimis (vide *Abe* l. I, c. XXIX et XIII, mentem elevas (vide *ibid.* c. VIII et X), virtutem largiris (vide c. XIII) et præmia vide c. I, III et II.

Potest ostendi, quam verum sit, quod *Ecc. XXXVII*, dicitur: Qui abstinet est, ad-

jectet vitam, idque probari per quadruplicem vitam 1. Corporis (vide *Drexelium* in *Abe* l. I, c. IV, XVII et l. II, c. X). 2. Animæ (vide *ibid.* c. VIII et IX). 3. Gratia (vide c. XIII). 4. Gloria vide l. I, c. I et l. II, c. XI.

Potest dici, quod tempore jejuniorum multi varia condimenta conquirant, quibus sapidos cibos efficiant, sed nullum melius esse, quam ipsum jejunium, idque duplici modo ostendi potest. 1. Per ipsam naturam jejunii (vide *Drex.* in *Abe* l. I, c. VI). 2. Per gratia divinæ efficaciam et dulcedinem, quæ comparari potest illi succo, quem olim Rabandus monachus plebeios cibos fastidians vidit a S. Petro et Honorato Abbate oleri imponi, et quovis melle dulcius efficere; hoc enim esse, quod Deus in Apocalypsi promisit dicens: Vincenti dabo manna absconditum.

Potest ostendi, cur jejunia diversis temporibus instituta sint, nimirum 1. Feria Sexta et Sabbato. 2. In Quatuor anni Temporibus. 3. In vigiliis Festivitatum. 4. In Quadragesima, ubi est maxime inherendum. Vide *Fabrum Dom. I. Quadr. con. VII.*

Potest ostendi varietas jejuniorum bonorum scilicet. 1. Naturale; et hoc commendari potest pro Sacra Eucharistia susceptione. 2. Philosophicum; et ex hoc sumi potest argumentum ad jejunii nostri suavitatem demonstrandam, objiciendo illud S. Augustini: Potuerunt isti, et iste, et tu non poteris? 3. Ecclesiasticum; ejus excellentia et utilitas multiplex demonstrari potest. Vide *Drex.* *Abe* l. I, c. I et III, l. II, c. V.

Potest ostendi varietas jejuniorum vitiosorum, nempe 1. Gulosum, seu eorum, qui jejunt, ut plus comedere possint, de quo vide *Drex.* in *Abe* l. II, c. II, § 2 et c. VII, § 1. 2. Avarum, seu eorum, qui jejunt, ut pecuniam parent. Vide *ib.* c. II, § 1 et c. VII, § 1. 3. Pharisæicum, seu eorum, qui propter vanam gloriam jejunt. Vide *ibid.* c. II, § 2. 4. Melancholicum et coactum jejunium. Vide l. II, c. VII, § 3 et c. VIII, § 1. 5. Superstitiosum, de quo vide c. VIII, § 2. 6. Mortuum jejunium, de quo vide *ibid.* cap. ult. et *Staplet. Dom. I. Quadr.*

Potest occasione illius sententiæ Ezechielis: Cibus tuus erit in pondere et mensura. *Ezech. IV. 17.*

Ostendi I. Qualis requiratur mensura ad jejunandum, de quo vide *Abe* l. II, cap. II, III, IV. 2. Quomodo etiam Deus præmium in

mensura et pondere ipsi correspondente sit largiturus, de quo vide *ibid.* c. vi.

Potest ex illa sententia Ecclesiastæ: Beata gens, cujus Principes comedunt in tempore, etc. *Eccl.* x. 17.

Ostendi, quam recte arguatur, Christianos vere a Deo electam gentem esse, ut qua carnem crucifigat cum concupiscentiis suis. Unde potest hic de institutione Quadragesimæ agi, et quanti faciendæ sit indicari. Vide Drexel. in *Aloe* l. II, c. IX.

Potest dici, Proverbium illud S. Augustini: Deum non tam verba, quam adverbia amare ac præmiare, in jejuniis vel maxime etiam locum habere, atque adeo ostendi potest, quod jejunium, 1. Vere, et non fide. 2. Hilariter. 3. Pie, seu cum bona intentione. 4. Amanter, id est, cum munda conscientia. 5. Liberaliter, id est, varia bona opera addendo, sit transigendum. Vide *Fabrum Fer. Ciner.* con. II.

Potest ostendi, quomodo jejunantes excitare se possint ad alacriter suscipiendum jejunium, *exemplo Christi*, de quo S. Chrysostomus pulchram hanc sententiam protulit: Ne attendas ad laborem solum, sed ad fructum. Labor quidem nobis est in jejunando, at nondum pro Domino Jesu crucifixi sumus. Majora ipse tulit, parva nos reddimus. Crucifixus est propter te, et sifit, et bibit acetum cum felle propter te, quid tu propter ipsum? Stas in labore, nondum pendisti in cruce. Ne sis ingratus in Domino Jesum: qui non compatitur Jesu, ignorat Jesum. S. CHRYS., t. I, in c. 1 *Gen.* hom. I.

ALII CONCEPTUS PRO CONCIONIBUS SERVIENTES.

QUALITAS. — Non probat Dominus qualiamque illa jejunia, quia si tota Quadragesima ab illicitis edulis abstineas, interim vero in malo statu perseveres, non est hoc bonum jejunium, quod famelicam relinquit animam. NYSSENUS, *serm.* II, in *die* *Cin.* § 3.

S. Basilius Magnus, *hom.* II de *jejunio*, quid sit legitimum jejunium sic describit: Verum jejunium est a vitiiis immunum esse, continentia lingue, iræ cohibito, obtræctationis, mendacii, perjuri, ab his abstinere, verum jejunium est. Non est aurum, quidquid lucret; neque jejulant

omnes, qui non comedunt. Temperare animo a pravis cupiditatibus, manibus a malefactis, oculis a petulantibus obtutibus, lingue a susurro, obtræctatione, contumeliis, blasphemis, ventri a gula simul et Venere, id verum jejunium ex S. Basilio. Quanta verborum gratia hoc expressit Leo, ille omnium, quotquot Ecclesia habuit, mansuetissimus: Superfluum est, inquit Magnus Pontifex, *ser. viii de jejunio decimi mensis*, suscipere esuriam, et iniquam non deponere voluntatem, rescisso affligi cibo, et a concepto non desistere peccato. Carnale est, non spirituale jejunium, ubi soli corpori non parit, et in his, quæ omnibus delictis nocentiora sunt, permanere.

Quis nescit, quam perditis quondam moribus Ninivitarum urbs magna fuerit! Destinavit ad eam Deus Jonam Prophetam, qui in viam, et ad vitæ sanioris studia eam revocaret. Ivit Propheta, fecit quod jussus, et quoniam quadraginta dierum inducias, quibus scelera sua penitentia damnare, et errata emendare possent, addidit Rex omnibus jejunium, saccos, cilicia, cineres, et supplicia, quæ de se quisque sumeret, publico edicto imperans, ita decrevit: Homines et jumenta, et boves, et pecora non gustent quicquam, nec pascantur, et aquam non bibant, Jonæ III, 7. Primus legem subit, qui tulit, et mox post illum ceteri, nec enim magnes tam facile ferrum ad se allicit et trahit, quam propense ad omnem boni operis usum subditos exemplum Principis adducit.

Postquam devote obtemperarunt Regi, et penitentia tam strenua sua in se errata mulctarunt, resiliit a superiore illo severiore proposito Deus, qui novit retractare sententiam, dum impius mutat mentem. Sed quam nobis Scriptura rovocati a Domino fatalis decreti causam assignat? Et vidit Deus opera eorum, inquit, quia conversi sunt de via sua mala, et misertus est Deus super malitiam, quam locutus fuerat, ut faceret eis, et non fecit. Opere pretium est hic figere pedem, et pensulare id, quod dicitur Deus vidisse opera eorum. Quare unum non commemorat jejunium juniorum omnium, quæcumque nobis historie produnt, prodigiosissimum? Quod jejunarint homines, quos ratio in rerum sublimiorum notitiam adduxit, visum id sæpe sitque hodie, ut communem abstinentiam servent plurimi; sed parvulos, et peudes observantes jejunii quis vidit? Cur ergo tam inauditi jejunii non fit mentio, vel

ut inde intelligeremus, placuisse etiam illud Numini? Theophylactus prætermisit jejunii causam adfert causam nostræ plurimum opportunitatem: Respexit autem Dominus, ait ille, opera ipsorum, videlicet bona, quæ fecerant, jejunium ipsorum non aspexit, proinde jejunium non fuit per se sufficiens, ut Deum redderet propitium, ut eum placaret, nisi et mores correxissent, et bona opera exhibuissent. Si victum tantum a se abdicassent Ninivite, non vitium, nihil obtinissent; jejunium, quod solam Deo probatur, est a vitiiis immunum esse. S. LEO, *ser.* VIII.

Gravis quidam et acutus auctor subtilem habuit de re aliqua cogitationem dignam, quam expendatis, et observetis. Quid mysterii subit, aiebat, quod vix dum unus militum, Longinus quidam, lancea latus Christi aperuit, quando continuo exivit sanguis, non ille solus, sed comitatus aqua? Latet sub hoc sanguinis et aquæ pari effluxu non Sacramentum tantum, sed insigne quoque documentum. Quale porro documentum? Respondet, eo mysterio cum sanguine aquam concurrisset, ut hinc instrueremur, id a nobis in omnibus nostris mortificationibus, afflictionibus, jejuniis agi oportere, ut sanguinis comes semper sit aqua, ut qui in carnem suam flagris animadvertit, donec sanguinem vertat, qui jejuniis corpus emaciat, debilitatque, is hæc taliaque opera non sinat esse fleutibus orba, sed cruori lacrymas adjungat, Deumque offendisse doleat, nam fundere sine aqua sanguinem, infructuosus labor est: jejunare, nec meliorem simul vitam vivere, inanis fatigatio est; abdicare a se cibos, non flagitia, est operam ludere, et oleum prætereā perdere. *Ibidem.*

Isaias Propheta eandem nobis doctrinam egregie tradit. Prævidebat ille stupendas mortificationes, et asperitates, quibus se afflicturi erant viri, qui in lege gratiæ futuri sancti erant, atque ne se infructuosos labore frustra conficerent, verum debito modo ea opera perficerent, his eos verbis ex sensu allegorico appellat: Egredietur virga de radice Jesse, XI, Is. I. Et talibus docemur, quem servare in jejuniis, cæterisque afflictionibus, modum debeamus; imo vero. Mox nempè subjicit: Et flos de radice ejus ascendet. Quis horum sensus, aut quomodo ea accipiam, ut in rem præsentem conveniant? Virga judicariæ potestatis, a qua supplicia decernuntur et inferuntur, penitentia symbolum est, qua de nobis ipsis penas repe-

timus. Unde hæc penitentia oriri debet? De radice. Dicit, dicit hoc amplioribus, et illustrioribus verbis Albertus Magnus: Non solum ex summitate virgæ, sed ex radice ascendet flos, quia non tantum ex afflictione corporis, sed ex humilitate mentis ascendit flos, id est, spes æternæ beatitudinis. Hæc ille *serm.* LVI. Non efflorescet Christianus, nec quicquam proficiet, nisi virga, afflictatio, jejunium suum ab humili radice originem ducant, et cum animi demissione, penitudine ac vero dolore sint conjuncta; quod vero cum his conjunctum, idem bonum est jejunium. *Ibidem.*

Jejunium et penitentia obsonant Angelos et lautas epulas ad voluptatem beatis illis Spiritibus ministrant. S. Athanasius, cum verbis amplificare laudes jejunii vellet, non invenit commodiora, quam si diceret: Jejunium Angelorum cibus est, *lib. de Virgin.*; in tantam sublimitatem assurgit, qui rite jejunit, ut Angelis mensam opulentam opparamque instruat. Sed ne simplex quidem, et promiscuum jejunium putes; ita post ista monet Divus Athanasius: Non enim qui a cibus jejunit solummodo, probe se gerit, sed qui abstinet ab omni opere malo, hoc enim jejunium censetur. Qui sic ventrem cibus vacuat, et ex animo simul vitia exhaurit, et abstinentiam escarum abstinentia condit offensarum, seu culparum, is ex voto et ad gustum Angelorum jejunit, et epulum illis dat tam gratum, quam splendidum. At si tale jejunium est Angelorum epulum, quisquis jejunit, et non ad modum, quem dixi, hoc facit, idem, quantum in ipso est, Angelos, Cœlestesque reliquos fame conficit, et necat; e contra vero dæmones pascit, inferisque convivium celebrat, quibus enim operibus offensionem adfert Angelis, isdem voluptatem conciliat dæmonibus.

Filius prodigus id testatum dabit. Reliquit ille patrias aedes, prodigique exemplo facultates omnes cum meretricibus. Hinc in tantam incidit egestatem, ut famulatu se addicere opus habuerit domini, qui misit illum in villam suam, ut pasceret porcos. *Luce* xv. Porro qui porcos ad pastum ducebat, ipse impastus atque inesus dies totos transmittibat, cupiebatque saturari de silicio, et nemo illi dabat. Itaque qui subius suum victum procurabat, ipse artissime jejunabat. Quos porcos dicit a prodigo filio pastos? Pascebat porcos, id est, dæmones, aint S. Augustinus et Hugo Cardinalis.

Cibus ergo dæmonibus inferebat copiosus, ipse ex jejuniu famelicus. Sic quisquis perperam abstinet, quisquis vitis pascitur, dum a victu abstinet, idem dæmones pascit, Colentes fame necat. Pascibat dæmones, cibus et alimentum ipse erat; talis est unusquisque peccator, dæmonem ex se pascit. Quid facit alimentum in corpore ejus, quem nutrit? In substantiam comedentis transit, non aliter, quam mansuetudo ovis in feritatem simul et cibum leonis vertitur. Ergo qui jejunat, et interim peccat, uti filius prodigus fecit, si est cibus et nutrimentum dæmonis, in dæmonem vertitur, non transformatione nature, sed imitatione morum et vite. Prorsum hoc piissima veritas habet, qui jejunat, simulque peccat, dæmon est, diabolus est, inferorum verna est. S. Eligius et Isidorus id his paribus verbis affirmant: Qui a cibus abstinent, et prave agunt, dæmones imitantur, quibus esca non est, et nequitia semper est. Ibidem.

UTILITAS. — De jejuniu Sanctus Justinus, Archiepiscopus Toletanus, in suis Commentariis in Nahum sic ait: Jejunium est mors vitiatorum, vita virtutum; est jejuniu pars corporis, decus membrorum, ornamentum vite, castitatis murus, civitas sanctitatis. Omnia hæc sacri jejunii elogia vehementer probo, unum tamen est, in quo nonnihil difficultatis invenio, quod dicitur jejuniu pars corporis, et decus membrorum. Quod abstinentia sit internecio scelerum, gladius flagitiorum, sanctitatis vigor et hospitio, murus castitatis adamantinus, arx pietatis invicta, id facile est intellectu; verum quod sit pars corporis, et partium illius ornamentum, quomodo persuaderi queat, nescio, præsertim cum magis videatur imminuere, extenuare, et tanquam lima deterere corpus, et consumere, et membra ejus squalore obducere, et marcida efficere. At erras, mi homo, inquit S. Julianus, pusillanimitasque tua, et vana imprudentis rationis apprehensio a vero te abducit, jejuniu enim non debilitat, sed roborat, et penitentia non est gladius inferimens, sed panis confirmandus, et vitam in eis reperis, in quibus invenire mortem putabas, cum e contra sepe morbos, mortem incurras e ciborum luxu, et deliciarum intemperante usu, ex quibus et constantiorem incolunitatem, et vitam perdurabiliorem expectabas. Videte tale quidpiam in tribus pueris, sancti Prophete Danielis sociis, qui cum leguminibus

tantum vescerentur et stata jejunia observarent, tam decentem formam, liberalemque, et elegantem speciem eis tenuis ille victus, et diturnior inedia attulit, ut de eis sacer Textus, Dan. c. i, v. 19, ita pronuntiet: Non inventi tales de universis, ex omnibus adulescentibus, qui ad hoc nutriebantur, ut Regi ab intimis cubiculis essent, non fuit aliquorum tam grata Nabuchodonosoris oculis, quam Danielis, asselarumque ejus venustas. Ex quo arbitrari licet quod jejuniu non necat, non maciat abstinentia, sed ornat potius corpus, membraque illius honestat. Est jejuniu pars corporis, decus membrorum. Majorque ex illo pulchritudo nascitur, quod foedissimam turpitudinem alaturum videbatur. Part. I, VI *Polit.* c. ii.

Quanta autem sit jejunii efficacitas, non parum ex eo elucescit, quod Regi virtutum et omnis potentie Domino in supremo illius, et penali cum acerba morte conflictu accidit. Blasphemias in illum plurimas et atrocissimas hostes ipsius capitales omnes jactabant, quod ipse, ex sententia S. Augustini, multo ante præviderat, et per os Prophete Regi prædixerat, quando, Ps. LXXV, v. 5, sic aiebat: Multiplicati sunt super capillos capitis mei, qui oderunt me gratis: confortati sunt, qui persecuti sunt me inimici mei injuste; et cum sitim meam, qua intolerantissime laborabam, illis significarem, dederunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt me aceto; ibid. v. 22. Satis manifesto hic videre licet, inquit egregie Doctor, quam accurate ad ipsum littere sensum expletum hoc fuerit in mitissimi Agni acerbissima passione. Cum enim videret quod omnia jam tormenta exantlasset, solusque reliquus esset ex aceto degustando cruciatus, vix ardentem seivamque sitim suam aperuerat, quando Judæi, ut illius dolores exasperarent magis, auctioresque redderent, mordax acutum ei propinarunt. Verum Evangelista monet, quod cum gustasset, noluit bibere. Math. XXVII, v. 34. Dicit nunc Augustinus: Quidnam inter hos tam aeres et acerbos conflictus, tantasque amaritudines patientissimus Dominus egit? Id, quod Propheta cum Evangelista congruens affirmat: Operui in jejuniu animam meam. Ibid. v. 11. In qua Augustinus: Jejunare elegit, impotens manere maluit, quam libere. Cumque hæc jejunii lorica se texisset: Consummatum est! inquit, apud S. Joannem c. xix, 30, velut dixisset: Ad umbilicem deductum est nego-

tium, et certa est victoria. Qui enim forti hac, insignique lorica communitus est, non habet quod metuat, hostiumque profligationem, et indubitatum sibi promittere potest triumphum. Irrugant itaque inimici, furiant hostes, ac perbaccantur, armentur blasphemias, jaclant convitia, vomant probra, quidquid libitum est, id faciunt, et dicant, totus contra me oculus conjuret, sed hoc sibi persuasum habeat, quod inanis a me redibit, nam in me non habet quidquam, Joan. XIV, 30, hoc est, non inveniet, qua parte me invadere queat, ut fere exponit S. Gregorius: Cur istud? Quoniam operui in jejuniu animam meam, jejuniu contactus, jejunii sento munus, et a summo vertice usque ad extremas cales sum obarmatus. Quis sub his armis timeat? Quis tali clypeo seutatus tremat? Tanta nimirum vis est jejunii, ut Deus ipse illa uti videatur adversus omnes suos visibiles et invisibiles hostes, tanquam non haberet nativum robur suum et defendendi se, ac protegendi potentiam immensam. Quod autem jejunii presidium sibi adhibere voluit magnus Dominus, hoc ad illius singularem commendationem fecit, ut, quanta sit illius virtus, et potestas, nobis innotesceret, quod scilicet solum tueri illum, cum tam multis in locis, tam rabiosis ab hostibus oppugnaretur, potuisset, tametsi viros, quibus seipsum defendere, alias nullas habuisset. Id., l. I. c. vii.

Levitici XIV, mandat Deus duos passeris sacrificari, quorum alter occidendus erat, alter permitendus evolare; ut unus evolet, alter moriendus est. Quid hoc indicat? Sacrificium, quod a nobis Deus exigit. Duo passeris sunt corpus et anima. Utrumque teneris offerre. Quomodo? Accipe cultrum et guttur alteri scinde, cultrum jejunii; sic evolabit alter. Ita Orig. in Psalm. XXXVII, hom. I, ita opere ipso Paulus; Actorum c. ix, v. 9. Erat tribus diebus non videns, et non manducavit, neque bibit. Corpus illius quasi passerulus jacebat in terra mortificatum, et ecce anima quomodo evolavit? Usque ad tertium cælum raptus est in Paradisum; jejuniu illum elevavit, ut fase explicat Hieronymus lib. II *contra Jovinianum*. PHILIPP. HARTUNG., f. 274.

Elias et Moyses, quorum hic conjugatorum, ille Virginum, et Religiosorum exemplar a Christo assumpti sunt, ut constet, utrumque statum obligari ad jejuniu. Eliam et Moysen iterum expendit, cujus utriusque corpus, vel non habetur, vel non

videtur, quia jejuniu sic corpus extenuat, ut videri non possit, ut rapti ad Paradisum, et transfigurari cum Christo mereatur. An dum extenuatur corpus, impingatur animus. David de se: In terra deserta et in via, et iniqua, sic in Sancto apparui tibi. Psalm. LXX. Hoc desertum jejuniu est, et a cibus temperantia, inquit S. Ambrosius, serm. XXVII *de Quadragesima*; a cibus temperare, est Deo in Sancto apparere; jejuniu observare, est animo impingescere, additur enim mox, vers. 6: Sicut adipe et pinguedine replatur anima mea. Semper virtuti cibus jejuniu fuit, teste S. Leone, serm. *de Jejuniu*.

Eleganter S. Ambrosius, hom. XXXVII *in Quadragesima*, explicans id Genes. XXXVI: Comedit, et aperti sunt oculi ambrosium, cumque cognovissent se esse nudos, etc. Adam Evam non nisi intemperantia cognovit, quamdu jejunavit ab interdicitis epulis, tandiu et a pudendis jejunavere peccatis. Fame enim amica Virginitatis est, et inimica lascivie. Saturatus vero castitatem prodigit, nutriti illecebros. Nota quod David dicit: Operui in jejuniu animam meam. At vero Adam violato jejuniu vidit se nudum, quia nempe gula nudos facit, jejuniu operit. Hom. xxx in Gen.

Bonum operimentum, quod animam tegit. Hæc iterum S. Ambrosius, lib. I *de Elia*.

I Reg. vii, contra Philistheos victores pugnaturus, sub Samuele, Israelite jejunaverunt in die illa, vers. 6, et ita fregerunt hostes, ut nunquam redierunt: Nec apposuerunt ultra, ut venirent in termino Israel. Nec tantum ante pugnam, sed in ipsa die pugnae jejunatum fuisse lego. I Regum XIV, Saul cum decem millibus contra Philistheos iturus, adjuravit populus dicens: Maledictus vir, qui comederit panem usque ad vesperum. Et quia Jonathas, qui solus paulo ante exercitum hostilem frugerat, ignarus juramenti, gustavit modicum mellis, pene se et suos perdidisset. I Machab. III, 47, Judas Machabeus cum suis jejunaverunt illa die; quo fructu? Die sequenti cum tribus millibus virorum tantum, qui tegumenta et gladios non habebant, contra Gorgiam, qui mille equites electos habebat, et quinque millia virorum selectissimorum (hi docti ad prælium) ad conflictum processit: venit, vidit, vicit. HARTUNG. fol. 276.

Satis de jejuniu; addamus aliquid de modo jejunandi, qui ex modo edulium princeps

hujus temporis, salpam, inquam, parandi, desumitur. Quo salpa candidior, eo melior; et quo sincerior est jejunantis intentio Deo placendi, et Majestatem supremam, exemplo Jesu Christi placandi, hoc jejunium perfectius, sapius et acceptius divino est palato. Candor Pharisæis deficit, hinc illud Christi Math. vi. v. 16: Noli fieri sicut Hypocritæ. Maceratur in aquis salpa, jejunium tum aquis poenitentiae et lacrymarum mergatur, nec desint eleemosynæ, quas aquis conferri, ex cap. iii. v. 33 Ecclesiastici, didicimus: Ignem ardentem extinguit aqua, et eleemosyna resistit peccatis. Salpa denique tunditur, ut mollescat, et aromatis variis conditur ut sapiat. HARTUNG. fol. 277.

Jejunavit Salvator noster, quando a dæmone tentandus, ut tali exemplo nos doceret adversus tentationes nulla esse jejunio validior arma, non seutum, non loriceam defensionem commodiorem. Subnotavit hoc S. Basilii Magnus, hom. 1. de *Jejunio*, ubi sic habet: Dominus noster non prius in carne, quam pro nobis assumpserat, diaboli insultu excepit, quam eam jejunio communisset. Itaque tam est potens armatura jejunium, ut securus inire bellum, et congressicium hoste possit Christianus quisquis illa est instructus. Magna sane exaggeratio est, quod Christus non prius in carne diaboli insultu excepit, quam eam jejunio communisset. Quid enim amplius, aut majus dici queat? Videtur enim jejunium tam forte esse seutum, ut illo satis esse tectus, ac tutus Christus potuerit, tametsi omni alio defensionis genere nudus. NYSSEUS, *Dom. 1. Quadrag.* § 3.

Aiunt nonnulli Samsonem fuisse gigantem. Si ita est, ut ii volunt, quis eum gigantem fecit, atque ita fascinavit, ut perpetuus ab hostibus victor rediret, quem si a viribus et robore aestimes, magis ex ære fusum, quam ex carne et sanguine coagmentatum dicas? Quæ res fortissimum Samsonem fecit inexpugnabilem? Clamat Magnus Basilii, hom. 1. de *Jejunio*. Respondetque: An non jejunium? Cum jejunio in utero matris conceptus est, cum jejunio educatus est. Jejunio in virum adolevit; et quomodo non omnes superaret, ac vinceret? (Ibid.)

Cui familiare est jejunium, is non hominum sed Angelorum posthac catalogo est inserendus, de quo S. Athanasius, Orat. de *Virg.*: Qui jejunio utitur, Angelici ordinis censendus est. Quid habet Angelus? Illam

unam inter plurimas excellentias, quod nec benedictione nec maledictione movetur: II Regum. iv. v. 17, cujus tam est inexpugnabilis fortitudo, ut nec adulationibus intumescat, nec deiciatur probris. Talis est, qui jejunium observans, Angelici ordinis censendus est, vivit ut Angelus, atque ob id est insuperabilis. Quid vero si etiam Dei vitam vivat? De quo David ait: Non accedet ad te malum, Psalm. xc, ipse namque sua essentia habet immunitatem, ac libertatem ab omni malo, damno, incommodo. Tali privilegio ex gratiæ dono gaudet, qui jejunat, nec enim alius illo vicinius ad Deum accedit, quod S. Ambrosius enarrat, I in *Jonam* sic expressit: Aliter Deo proximi esse non possumus, nisi ad eum jejunium propinquemus, Deus enim ipse jejunans, et sanctus est. At si Dei vitam vivit, quisquis jejunat, quomodo non semper triumphet, donec in hoc mundo agit? Quæ illi poena incommodabit? Quæ illum tentationes subigent? Quis hostis suppeditabit? Ibid. fol. 61.

Murus est Christiano jejunium, inexpugnabilis diabolo, intransgressibilis inimico. Quis enim unquam Christianorum jejunavit et captus est? Quis sobrius mansit, et victus est? Temulentum aggreditur diabolus, luxuriosum aggreditur inimicus. Ubi autem jejunium videtur, fugit, metuit, terretur, pertimescit; debilitatur inedia, infirmitate prosternitur. Prosternitur, inquam, infirmitate quia Christianorum infirmitas fortitudo est. S. CHRYS., serm. 1. de *jejunio*.

Ne sis ingratus erga Dominum Jesum, ne deplures, quod jejunas, sed plora, quod non semper jejunas (hoc, obsecro, alte infige animo, non plora, quod jejunas, sed plora, quod non semper jejunas). Qui non compatitur Jesu, ignorat Jesum; qui repellit jejunium, ignorat crucem, quæ ut non est mala, ita nec tu eam, quasi malam suspiceris, ne sit fœdus servus, qui minister est Dei. DREX. I. II, c. 11, *Aloe*.

Jejunium modestie principium, fructuosa naturæ violentia, malarum cogitationum fuga, gulæ victoria, insigne lumen animæ, interioris hominis relectio, orationis munditia, mentis custodia, meritorum schola, luxuriæ resinctio, noxarum abolitio, contritionis janna, intemperantiæ disciplina, Angelorum vita, quietis occasio, obedientiæ custos, tranquillitatis parens, robur animi, spiritus vigor, radix gratiæ. Jejunium salutis alimentum, libidinis trophæum, castitatis

murus, pudiciæ propugnaculum, humilitatis augmentum, concupiscentiæ triumphus, imbecillitatis allevamentum, sanitatis asylum. Jejunium omnis esculenti condimentum, valetudinis summum presidium, jejunium poenitentiae fundamentum, crapulæ antidotum, agrotationis remedium, contractæ culpæ excidium, fidei vexillum, peregrinationis necessarium viaticum, reconciliationis acceptum sacrificium, omnis piæ actionis adjumentum maximum. Jejunium prorsus est Aloe saluberrimi, licet amarioris succi, jejunium vere pharmacum est pharmacorum omnium præstantissimum. Jejunium mors vitiolorum, incrementum et vita virtutum, Paradisi ostium. Vides, ait Chrysostomus, quanta res sit jejunium; Angelos ex hominibus facit. Ibidem.

MISCELLANEA.

QUALITAS. — Quicumque fecerat votum in lege, et se volebat Domino consecrare, a vino, et omni eo, quod inebriare poterat, abstinere debebat. NUM. vi.

Dicebat unus ex Patribus: Invenitur homo multum comedens, et adhuc esuriens, ne salietur; alter autem parum comedit, et satiatur; ille autem majorem habet mercedem, quam iste. *Vita PP.*, l. III, n. 48.

Recte dicebat Schola Salernitana: Si dat oluscula mensa minuscula, pace referta, ne pete grandia, lautaque prandia, lite repleta. SCHOLE SALERN.

Platonis convivium duo dicebantur habere commoda, jucundum et utilem discursum, et ut sequenti die alicui bene esset. LANGIUS in *Poly*.

Epaminondas Thebanus a vicino ad cenam invitatus cum mensam deliciis affluenter reperisset, iratus discessit dicens: Ego te opinabar rei divinæ operam dare, non de contumelia cogitare. Ibidem.

Socrates interrogatus, per quid differret ab aliis hominibus? respondit: Alios vivere, ut comedant; se vero comedere, ut vivat. Ibidem.

UTILITAS. — Lacedæmonii nullam disciplinam abstinentiæ potiores habebant, ideoque adolescentes obesos inedia macerabant. Ibidem.

Diogenes juveni cuidam dicenti, se ad convivium invitatum esse, dixit: Noli ire, deterior redibis. Ibidem.

S. Vincentius Ferrerius querens, cur Christus in monte Thabor Moysen et Eliam secum adduxerit? respondit, id ideo contigisse, quia isti soli ex antiquis Patribus Quadragesimam jejunaverunt. S. VINC., serm. 11, *Sabb. ante Reminisc.*

De Christo Ven. Beda dixit: Carnem ipsius prius oportuit elevari per Ascensionem, quam Spiritus Sanctus descenderet, ut doceret carnem prius per jejunium alleviandam, ut ad spiritum et spiritualia animus resurgat. VEN. BEDA, in *Ps. CXXIII*.

Cum Absalon exul a patre sæpius requisivisset Joab amicum suum, ut veniret ad ipsum, isque semper petitionem neglexisset, servos suos misit, omnesque segetes illius comburi jussit, sique facile obtinuit, ut veniret. Simili modo anima peccatrix desiderans æterno Patri conciliari, sæpe quidem invitat corpus, ut et ipsum veniat ad Patrem, lacrymas fundendo, et poenitentia opera peragendo pro ipso intercedat, sed hoc, quamdiam messis, id est, nutrimentum voluptatis adest, venire recusat; hæc autem messe destructa per jejunium, parebit.

Abbas Ypericus dicebat: Jejunium est frenum monachi adversus peccatum. Qui autem abjicit jejunium, velut equus fervens desiderio femine rapitur. Et alias dixit: Siccatum jejunio corpus animæ et profundo elevat, et siccata fistulas delectationum. *Vita PP.*, l. III.

In trecentis viris, qui aquas lambebant, et moderate bibebant, liberavit Dominus Israel de manu Madian. JUDIC. vii.

Gruas ante quam in remotas regiones volitent, nihil nisi arenam comedunt, ne pinguescant, et in volatu retardentur; cur homo in cælum volaturus non perinde abstinentia se præparet. S. VINC. *Sabb. ante Reminisc.*

AXIOMATA.

Quo minus ægrotes, non extra tempora potes. SCHOLA SALERN.

Ea magna coena stomacho fit maxima poena.

Ut sis nocte levis, sit tibi coena brevis. Ibid.

Pone gulæ metas, ut sit tibi grandior ætas.

Per raros pastus, carnales deprime fastus. Si tibi deficiant medici, medici tibi fiant hæc tria: mens hilaris, requies moderata, diæta. TYMPPIUS GORAT, in *accusat. canon.*

Quo tibi potarum plus est in ventre salutem.

Hoc minus ex haustis hisce salutis habes.

Est sanitatis mater abstinentia.

Ut tibi non male sit, fuge quiddid in arbore crescit. DREVEL. *Aloc.*, lib. XI, c. IV.

Servare vires, si rura frequenter obires. Bacchus amet Glaucum, vielum quoque sumito paucum.

Esurias, sitias, vigiles; sic rheumata cures.

Nam morbos multos ferula multa ferunt.

Abstinentia ac quiete morbos cures plurimos. Ibidem.

Vis sanus permanere?

Horis omnibus exercere:

Cursum canis non æmulare:

Motico cibo utere. Ibid., c. v.

Anima sicca sapientissima. HERACTUS.

AUCTORES.

Jeremias Drexelius in *Aloc.*

Franciscus Labata. Tit. *Abstinentia.*

Philippus D'Outreman in *Pædagogio Christiano* p. 2, c. XXIV, § 6.

Petrus Canisius tom. IV, c. IV.

Ludovicus de Ponte tom. III, tr. II, c. XIV.

Petrus Sanchez in *Regno Dei* p. V, c. VII.

P. Albertus Magnus in *Paradiso anime* cap. VII.

Ludovicus Granatensis in *Silva locorum comm.* fol. 538.

Nicolaus Lancizius opuse II, c. II et XV.

Jacobus Alvarez t. II de *adept. virt.* I, III, p. II, c. x et XI.

Franciscus Arrias tom. III, tr. V, a., c. IV usque ad XXI.

Didacus Stella de *contemptu mundi* I, III, c. XVIII.

Bernardinus Rosignolius de *discipl. Relig. perf.* I, IV, cap. XXXIV.

Matthias Faber *Fer. Cin.* conc. I et II.

Item *Dom. I Quadr.* conc. IV, v et VI.

Thomas Stapletonus text. 2 in *Dom. I Quadr.* Item text. 6 in *Dom. infr. Nativ.*

Josephus Mansi *Bibl. moralis* tr. I.

ACCEPTIO PERSONARUM.

QUOAD ESSENTIAM.

DEFINITIO. — Juxta S. Thomam est inæqualitas Justitiæ distributiæ, in quantum alicui attribuitur præter proportionem. S. THOM. II, II, qu. LXIII, art. 4.

Seu, ut fusiùs describit Alexander de Alexandris, est injuria, qua personæ personæ præfertur in conferendo ei aliquid, quod ex debito justitiæ alteri est conferendum, ratione alicujus conditionis transitoria, non congruentis ad ipsam rem existentis circa Personam, puta divitiarum, potestatis terrene, vel cognationis carnalis, et non ob meritum ejus ad ipsam rem. ALEX. AL. II, II, de *accept. pers.*

ACTUS. — Octo assignantur in Jure Canonico. Primus est in *Pœnitentiæ impositione*, de qua sic loquitur Concilium Laodicense: Sacerdos pœnitentiam imploranti absque Personarum acceptione pœnitentiam secundum leges injungat, negligentiore vero pœnitentes tardius reconcilientur. XXVI, q. VII, can. 6.

Secundus est in *Pœnitentiæ definitione*, de qua sic Nicolaus Papa: Necessè est, secundum sacrarum Scripturarum documentum, ac secundum justitiæ tramitem, et accusatum, et accusatorem simul adesse, et unam partem, qualemque prædita sit auctoritate, sic prorsus audiri, ut alteri parti nullum præjudicium irrogetur. Q. VI, can. 20.

Tertius est in *Fidei prædicatione*, de qua idem Pontifex sic scripsit: Ubina legistis Imperatores antecessores vestros Synodalibus conventibus interfuisse, nisi forte in quibusdam, ubi de fide tractatum est, quæ omnium communis, quæ non solum ad Clericos, verum etiam ad Laicos, et ad omnes omnino pertinet Christianos? Dist. CXVI, c. IV.

Quartus est *Hospitum receptione*, de qua Sanctus Chrysostomus: Abraham hospitalem se circa omnes ostendebat. Si scrutator esset circa refugientes ad se, nunquam Angelos hospitio recepisset; fortassis enim non putasset Angelos, sed cum reliquis repelleret; sed quoniam omnes recipiebat, suscepit et Angelos. S. CHRYS. in ep. ad *Hebr.*

Quintus est in *elemosynarum largitione*,

nam hæc, teste S. Hieronymo, indifferenter omnibus patet, juxta illud: Omni tribue. S. HIER. ad *Paul.*

Sextus est in *dignitatum collatione*, quoniam, ut ait Sanctus Chrysostomus, non, qui major fuerit in honore inter homines, ille est justior, sed qui justior, ille major. S. CHRYS., h. XII, in cap. XIII *Matth.*

Septimus est in *honoris exhibitione*, nam vilissimus computandus est, nisi præcellat scientia et sanctitate, qui est honore præstantior, ut Symmachus Laurentio, Mediolanensi Episcopo, scripsit.

Octavus est in *judiciorum declaratione*, de qua Josaphat dixit ad constitutos a se Judices: Videte, quid faciatis, non enim hominis exeretis judicium, sed Domini, et quodcumque judicaveritis, in vos redundabit. Non enim est apud Dominum Deum nostrum iniquitas, nec Personarum acceptio, nec cupido munerum. Lib. II, *Paral.*, c. XIX.

EX S. SCRIPTURA.

QUALITAS. — Non consideres personarum pauperis, nec honores vultum potentis, juste judica Proximo tuo. LEV. XIX, 15.

Nulla erit distantia personarum; ita pauper audies, ut magnum. DEUT. I, 17.

Fratres mei, nolite in personarum acceptione habere fidem Domini Jesu Christi gloriæ. Etenim si introiret in coetum vestrum vir annulum aureum habens, in veste splendida, introiret autem et pauper in sordido habitu, et intendatis in eum, qui indutus est veste præclara, et dixeritis ei: Tu sede hic bene; pauperi autem dicatis: Tu sta illic, aut sede sub scabello pedum meorum; nonne judicatis apud vosmetipsos, et facti estis judices cogitationum iniquarum? Audite, Fratres mei dilectissimi, nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo, divites in fide, et heredes regni; quod repromisit Deus diligentibus se? JACOB. II, 1.

DAMNUM. — Si legem perficitis regalem secundum Scripturas: Diliges proximum tuum, sicut te ipsum, bene facitis; si autem personas accipitis, peccatum operamini, rearguti a lege quasi transgressores. B. 8.

Est, qui perdet animam suam præ confusione et ab imprudenti persona perdet eam, personæ autem acceptione perdet se. ECCL. XXIV.

EX SS. PATRIBUS.

QUALITAS. — Nos non judicatis secundum merita causarum, sed personarum; non jura, sed munera; non quod ratio dicit, sed quod voluntas affectet; et non quod sentiat, sed quod mens cupiat; non quod liceat, sed quod libeat. Nunquam in vobis est ita simplex oculus, ut totum corpus lucidum sit; sed aliquid semper dimittitis fermenti, quo totam massam corrupit. INNOC. I, II, de *cond. vil. hum.*

Clamat pauper, et nemo exaudit; loquitur dives, et quilibet applaudit. Dives locutus est, et omnes tacerunt, et verbum illius usque ad urbem perducunt. Pauper locutus est, et dicitur: Quis est hic? et si offenderit, subvertent eum. Clamat vim patiens, et nullus exaudit, vociferatur, et non est qui judicet. Diviti dicitur: Tu sede hic bene; pauperi vero: Tu sta illic, vel sede sub scabello pedum meorum. Idem.

Nec bonis adversariorum, si honestum quid habuerint, detrahendum; nec amicorum sunt laudanda vitia, et unum quodque non personarum, sed rerum pondere judicandum est. S. HIERON. ad *Pammoch.*

Personam hominis accipere est, hominem, non quia homo, sed propter aliquid quod circa ipsum est, honorare. S. GREG. in hom. IV *Mor.*

FUGA. — Absit, Domine, ut in tabernaculo tuo præ pauperibus accipiantur persone divitum, aut præ ignobilibus nobiles, quando potius infirma mundi elegisti, ut confunderes fortia. S. AUG. in *Serm.*

EXEMPLA.

Anno Christi 568, cum Justinus Imper. videret subditos a suis dominis gravissime opprimi, nec monitis et rescriptis quidquam proficeret, convocatis aliquando in Curiam potentibus eos hortatus est, ut vel deinceps a simili oppressione pauperum abstinere, aut alium Imperatorem eligerent. Quo audit procerum quidam assurgens, sic Imperatorem allocutus est: Constitue me coram omnibus prefectum urbis, mandaque, ut cujusque rationem potiore justitia non habeam, utque mihi de tuis rebus monitorio aditus semper pateat, et recipio, me intra